

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Minister MZS

Directoraat Generaal
Volksgezondheid
Directie Sport
Team 2

Ontworpen door

5.1.2e

M 5.1.2e
5.1.2e @minvws.nl

Datum
6 januari 2021

Kenmerk
ntb

Zaaknummer

nota

(ter informatie)

Overzicht steunmaatregelen betaald voetbal en
amateursport

Paraaf directeur

Paraaf DGV

1 Aanleiding voor deze nota

Voor het kerstreces heeft 5.1.2e contact met u opgenomen om de financiële problematiek van de clubs in het betaald voetbal te bespreken. Hier is ook in de media veel aandacht voor geweest. U heeft toen verzocht om een overzicht van de rijksbrede maatregelen, waarbij specifiek wordt ingegaan op de opties van steun aan het betaald voetbal. Deze nota geeft dat overzicht.

Daarnaast gaat de nota in op de financiële situatie van de gehele sport op dit moment en een mogelijk vervolg op de steunpakketten voor de amateursport, waarvoor eind januari een bilateraal overleg tussen u en minister Hoekstra voor wordt ingepland. Ter voorbereiding op dat overleg krijgt u een bijgewerkte versie van deze nota.

2 Samenvatting en conclusies

De financiële schade die de sportsector nu ervaart, wordt op diverse manieren gedekt. Met name de commerciële sport kan goed uit de voeten met het rijksbrede steunpakket. Sportverenigingen kunnen dat niet, maar kunnen voor schade in 2020 een beroep doen op het sportspecifieke steunpakket van € 135 mln. Over een pakket voor het begin van 2021 is nog geen politiek besluit genomen.

Het betaald voetbal lijdt ook schade, die slechts deels door het rijksbrede pakket wordt opgevangen. Interdepartementaal (FIN, EZK, SZW, VWS) is overeengekomen dat er geen sectorbreed steunpakket komt, maar dat individuele bvo's een aanvraag kunnen indienen voor steun bij VWS, als 'laatste loket'. Het verwerven van politieke steun en financiële dekking voor een steunaanvraag valt onder de verantwoordelijkheid van VWS, hierover zijn nog geen concrete afspraken gemaakt. Ook is niet vooraf vastgelegd in welke vorm steun moet plaatsvinden.

3 Belangrijkste punten van informatie

1. Algemeen kader: generiek steunpakket rijksoverheid

Veel ondernemingen die schade lijden als gevolg van de coronacrisis, kunnen een beroep doen op het generieke rijksbrede steunpakket. Dit steunpakket bestaat uit verschillende regelingen in grofweg vier categorieën:

1. Tegemoetkomingen om de vaste lasten te betalen (TOGS, TVL)
2. Inkomensondersteuning of tegemoetkoming in loonkosten (NOW, Tozo)
3. Faciliteiten om kortlopende leningen tegen lage rente af te sluiten (BMKB-C, GO, KKC)
4. Fiscale en juridische regelingen voor uitstel van betaling

Met name de commerciële sportsector maakt goed gebruik van het rijksbrede pakket om te voorzien in de financiële schade. Het gaat hierbij onder meer om sportscholen en fitnessclubs, exploitanten van grote sportaccommodaties (zoals gemeentelijke sportbedrijven en beheerders van golfbanen of jachthavens) en organisatoren van sportevenementen.

Ook de betaald voetbalorganisaties (bvo's) lijden schade. Zij maken gebruik van de NOW-regeling voor loonkosten, maar niet of zeer beperkt van de overige generieke steunmaatregelen. Er zijn wel gesprekken over steunaanvragen van bvo's, zie hiervoor verder onder punt 2.

Amateursportverenigingen kunnen vaak geen aanspraak maken op steun uit het generieke pakket. Dit komt met name doordat ze, vanwege hun verenigingsstructuur en relatief kleine omvang, niet voldoen aan de ondergrens van omzetverlies om voor dit pakket in aanmerking te komen. Daarnaast zijn dit niet-winstbeogende organisaties, die niet de eigen middelen hebben om schade op te vangen. Om deze verenigingen en hun rol in de sportinfrastructuur te ondersteunen, is het sportspecifieke steunpakket opgezet, zie hiervoor verder onder punt 3.

2. Steunaanvraag betaald voetbal

Aanleiding

Vanaf het begin van de coronacrisis is de KNVB in gesprek met VWS over de financiële situatie bij betaald voetbal-organisaties (bvo's). In eerste instantie klopte de sector aan voor een breed steunpakket van € 140 mln. Dit was op dat moment niet opportuun, mede omdat clubs destijds nog weinig acute schade hadden. Dit kan richting de toekomst echter veranderen, vooral omdat de verwachting is dat het nog lang duurt voordat publiek bij wedstrijden weer is toegestaan. Het wordt daardoor steeds waarschijnlijker dat in het eerste en tweede kwartaal van 2021 de eerste clubs een steunaanvraag bij VWS gaan doen.

Bedrijfsmodel bvo's

In tegenstelling tot veel andere (Europese) landen maken de opbrengsten van mediarechten maar een beperkt deel uit van een bvo-begroting (ongeveer 10%). Het overgrote deel van de inkomsten komt uit het spelen voor zo vol mogelijke stadions, voor supporters en sponsors, naast incidentele transferopbrengsten. Dat

Directoraat Generaal
Volksgezondheid
Directie Sport
Team 2

Kenmerk
ntb

zorgt ervoor dat de coronamaatregelen de bvo's aan de opbrengstenkant potentieel hard raken.

Dat effect heeft zich door loyaliteit van supporters en sponsors overigens nog maar beperkt voorgedaan. Sponsorcontracten zijn verlengd en veel bvo's hebben dezelfde aantallen seizoenskaarten verkocht als in seizoen 2019-2020. Nu er echter al langere tijd zonder publiek moet worden gevoetbald, is de kans aanwezig dat bvo's sponsors en supporters moeten compenseren voor niet geleverde diensten. Bvo's gaan er namelijk vanuit dat er een einde is aan de loyaliteit van sponsors en supporters, wat zich dan direct vertaalt in compensatie aan deze groepen.

Aan de kostenkant van de begroting van een bvo gaat het voor 70% over personeelskosten, waarbij de spelers op het veld (ook wel 'het kapitaal op het veld') er daar uit springen. Daarop bezuinigen door een bvo wordt gezien als kapitaalvernietiging, omdat de verwachting is dat spelers dan naar een andere, beter betalende club zullen overstappen.

Diversiteit binnen de bedrijfstak: individuele benadering

De diversiteit binnen de bedrijfsvoering van bvo's en de rijksbrede afspraken over aanvullende steun aan bedrijven zorgen ervoor dat er alleen op individuele basis kan worden beoordeeld of aanvullende steun zou moeten worden verleend. Dit is ook zo overeengekomen met de KNVB en in de interdepartementale werkgroep (VWS, FIN, SZW, EZK).

Individuele bvo's kunnen een aanvraag doen, die verloopt via het 'Afwegingskader steun aan bedrijven'. VWS toetst hierbij samen met een projectteam bij EZK op individuele basis of steun politiek-maatschappelijk gerechtvaardigd is en of een bvo zelf al het mogelijke heeft gedaan om schade te dekken. Een bvo kan bijvoorbeeld snijden in de eigen loonkosten, bezuinigen of steun ontvangen vanuit sponsors of lokale overheden.

Rol VWS

Het verwerven van politieke steun en financiële dekking voor een steunaanvraag valt onder de verantwoordelijkheid van VWS, hierover zijn nog geen concrete afspraken gemaakt. Ook is niet vooraf vastgelegd in welke vorm steun moet plaatsvinden. Hiervoor zijn verschillende vormen denkbaar, zoals leningen, directe tegemoetkomingen of garanties.

BVO's en rijksbrede steun

Bvo's maken beperkt gebruik van het generieke COVID-19-steunpakket, maar wel veel van de NOW-regelingen. Voor de periode van maart t/m augustus 2020 ging het hierbij om een bedrag van ongeveer € 46 mln. De NOW-regeling vergoedt salarissen van personeel in dienst bij bvo's tot een maximum van ongeveer € 9.500 per werknemer per maand. Overige steunmaatregelen, zoals de TVL of regelingen voor kortlopende kredieten, worden nauwelijks of niet gebruikt door bvo's omdat de uitgaven vooral zitten in personeelskosten.

3. Sportspecifieke steunpakket voor amateursportverenigingen

Veel amateurverenigingen kunnen geen beroep doen op de rijksbrede steunmaatregelen, terwijl ze wel schade lijden. Dat heeft verschillende oorzaken

Directoraat Generaal
Volksgezondheid
Directie Sport
Team 2

Kenmerk
ntb

(de sportsector is zeer divers georganiseerd) maar met name doordat sportverenigingen vrijwel nooit voldoen aan de eis van 30% omzetverlies uit het rijksbrede steunpakket. Daartegenover staat dat grote uitgavenposten wel doorlopen, terwijl de coronamaatregelen ervoor zorgen dat er niet of slechts beperkt gesport kan worden.

Sportverenigingen hebben weinig tot geen financiële reserves om dit zelf op te vangen, en kunnen niet eenvoudig geld lenen (ook niet via de garantieregelingen uit het rijksbrede steunpakket) omdat ze niet winstbeoogend zijn.

Om grote schade aan de unieke Nederlandse verenigingsstructuur te voorkomen, is dus het sportspecifieke steunpakket opgezet. Dit pakket richt zich enerzijds op de hurende verenigingen via een huurkwijscheldingsregeling (TVS), en anderzijds op de verenigingen met accommodatie in eigendom door een tegemoetkoming in de vaste lasten (TASO). Deze regelingen zijn al uitgevoerd voor schade in de periode maart t/m augustus 2020.

Voor schade in de periode oktober t/m december 2020 opent de TASO-regeling op 18 februari 2021, en de TVS-regeling rond 1 maart 2021.

Over steun voor de periode van januari t/m mei/juni 2021 heeft u binnenkort overleg met de minister van Financiën.

Bedrijfsmodel sportverenigingen

Sportverenigingen vallen grofweg uiteen in twee categorieën: clubs met een eigen accommodatie en sportkantine, en clubs die de accommodatie huren. Beiden hebben een paar belangrijke inkomsten- en uitgavenposten.

Inkomsten: (afgerond)	Eigen accommodatie en kantine	Huren accommodatie
Contributie	45%	75%
Sponsoring	10%	7%
Kantine-inkomsten	25%	—
Financiële acties	5%	3%
Overig	15%	15%

Uitgaven: (afgerond)	Eigen accommodatie en kantine	Huren accommodatie
Kosten accommodatie	45%	50%
Bondsafdrachten	15%	15%
Kantine-inkopen	15%	—
Personeel	10%	10%
Sportmaterialen	5%	5%
Overig	10%	20%

Inkomsten uit contributies en sponsoring blijven veelal op niveau; alleen een deel van de extra inkomsten uit fondsenwerving, en (in het huidige maatregelenpakket) de omzet uit de sportkantine vallen weg als gevolg van de coronamaatregelen. Het omzetverlies van de meeste verenigingen blijft beperkt tot circa 25% of minder. Slechts een heel klein aantal verenigingen heeft dusdanig veel kantine-inkomsten dat de grens van 30% omzetverlies wordt gehaald bij sluiting van de kantine.

**Directoraat Generaal
Volksgezondheid**
Directie Sport
Team 2

Kenmerk
ntb

Aan de uitgavenkant spelen vooral de kosten aan de accommodatie (huur of doorlopende lasten aan de accommodatie in eigendom) en bondsafdrachten een rol.

Verenigingen die hun accommodatie huren, leiden schade als zij de huur moeten doorbetalen terwijl ze de accommodatie niet kunnen gebruiken. Verenigingen met een accommodatie in eigendom, betalen hiervoor vaste lasten, zoals onderhoud, kosten voor stroom en gas, hypotheek- en rentekosten en afschrijving. Deze lasten lopen door, ook als er vanwege de coronamaatregelen minder of niet kan worden gesport. Met name voor verenigingen die bovengemiddeld veel en duur eigendom hebben, zoals hockey-, tennis- en golfverenigingen, is dit een grote schadepost.

Iedere vereniging die competitiesport aanbiedt aan haar leden, betaalt hiervoor een bondsafdracht per lid aan de overkoepelende sportbond. De bond gebruikt deze afdracht onder meer voor de organisatie van competities en het verzorgen van verenigingsondersteuning. Door de coronamaatregelen liggen competities nu stil, terwijl afdrachten wel doorlopen. Verenigingen zijn nu dus vaak verplicht te betalen voor een dienst die zij en hun leden niet kunnen afnemen.

5.1.2e